

Opinnäytetyö (AMK)
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyö
2011

Kärkkäinen Karoliina & Nikkanen Ellamari

OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA NÄYTKÖ- TOIMINTAMALLISTA

– Kevään 2011 toteutus

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön koulutusohjelma | Hoitotyö

Joulukuu 2011 | 29+3

Camilla Laaksonen

Kärkkäinen Karoliina & Nikkanen Ellamari

OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA NÄYTKÖ- TOIMINTAMALLISTA – KEVÄÄN 2011 TOTEUTUS

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia NÄYTKÖ –toimintamallista. Opinnäytetyö liittyy NÄYTKÖ-hankkeeseen, joka toteutetaan Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen sekä Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutusohjelman välisenä yhteistyöprojektina.

Opinnäytetyön aineisto koostuu 131 hoitotyön opiskelijan antamasta palautteesta, jotka osallistuivat kevään 2011 aikana NÄYTKÖ-hankkeen tutkimusklubeihin. Tutkimusklubeja toteutettiin kolmessa opintokokonaisuudessa: Ikääntyneen hoitotyö, Mielenterveys- ja päihdepotilaan hoitotyön erityisosaaminen ja Sisätautipotilaan hoitotyön erityisosaaminen.

Opinnäytetyö on puoliladullinen tutkimus. Tutkimuskysymyksinä olivat 1) mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli ja 2) mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli. Palaute kerättiin palautelomakkeella puolistrukturoiduilla kysymyksillä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Opinnäytetyön tulosten perusteella tutkimusklubeissa oli sekä hyviä asioita että kehittämiskohteita. Hyvinä asioina esiin nousi erityisesti ammatillinen vuorovaikutus, tutkimuksen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyvien taitojen kehittyminen ja teorian tiedon lisääntyminen. Kehittämiskohteista esiin nousi erityisesti toteutus ja käytännön järjestelyt, hoitajien osallistuminen ja vuorovaikutus, aiheet ja töiden laajuus sekä soveltuvuus kursseihin ja ajankohta muihin opintoihin.

Opinnäytetyöstä saatua tietoa voidaan hyödyntää NÄYTKÖ -toimintamallin kehittämiseen, sekä vastaavien enemmän käytännön läheisten opetusmenetelmien kehittämiseen. Lisäksi näyttöön perustuvan hoitotyön opetusta voidaan kehittää opinnäytetyön tulosten ja lisätutkimusten avulla paremmaksi tai se voi toimia pohjana vastaavien opetusmenetelmien luomiselle.

ASIASANAT:

Tutkimusklubi, näyttöön perustuva hoitotyö, sairaanhoidon opiskelija.

Kärkkäinen Karoliina & Nikkanen Ellamari

STUDENTS' EXPERIENCES OF NÄYTKÖ- PROCESS – IMPLEMENTATION OF SPRING 2011

The purpose of this thesis was to describe the Turku University of Applied Sciences nursing students' experiences of the NÄYTKÖ-process. The thesis is related to the NÄYTKÖ-project which is executed in collaboration between the City of Turku Municipal Social Services and Health Care Department and the Turku University of Applied Sciences.

The material of the research consisted of the feedback given by 131 nursing students' who had taken part in the NÄYTKÖ-project's journal clubs in spring 2011. The journal clubs were implemented in three study periods: Geriatric nursing, Special knowledge of Mental health and substance abuse nursing and Special knowledge of Internal medicine.

The thesis is a qualitative research. Research questions were 1) what were the good things in the journal club and 2) what were the development targets in the journal club. Feedback was gathered with semi-structured questions. The material of the research was analysed using inductive content analysis.

The research showed that in journal clubs were experienced as containing both good things and development targets. Especially good things were occupational interaction, the development of the skills of searching and processing research and presentation and accession of knowledge. Especially development targets were implementation and practical organization, participation of nurses and interaction, work topics and size, applicability to courses and point in time to other study periods.

Results of this thesis can be used to develop the NÄYTKÖ-process. Teaching of evidence-based nursing can be develop with results of the research and with further research.

KEYWORDS:

Journal club, evidence-based nursing, nursing student.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	KIRJALLISUUSKATSAUS	6
2.1	Tutkimusklubi	6
2.2	Näyttöön perustuva hoitotyö	8
2.3	Sairaanhoidon opiskelija	9
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	10
4	TIEDONHAKU	10
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	11
5.1	Aineiston keruu	11
5.2	Aineiston analysointi	12
6	TULOKSET	13
6.1	Tutkimusklubin hyvät asiat	13
6.2	Tutkimusklubin kehittämiskohteet	15
7	TULOSTEN TARKASTELU	18
7.1	Tutkimusklubin hyvät asiat	18
7.2	Tutkimusklubin kehittämiskohteet	20
7.3	Jatkotutkimustarpeet	23
8	POHDINTA	23
9	EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	25
9.1	Eettisyys	25
9.2	Luotettavuus	26
10	JOHTOPÄÄTÖKSET	27
	LÄHTEET	28

LIITTEET

Liite 1. Palautelomake

Liite 2. Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli? (Vastausesimerkkejä)

Liite 3. Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli? (Vastausesimerkkejä)

KUVIOT

Kuvio 1. Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli?	15
Kuvio 2. Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli?	18

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia NÄYTKÖ –toimintamallista. Tutkimusmenetelmänä on käytetty puolilaadullista menetelmää. Opinnäytetyössä käytetty aineisto on kerätty keväällä 2011. Opinnäytetyöstä saatua tietoa voidaan hyödyntää NÄYTKÖ -toimintamallin kehittämiseen, sekä vastaavien enemmän käytännön läheisten opetusmenetelmien kehittämiseen. Lisäksi näyttöön perustuvan hoitotyön opetusta voidaan kehittää opinnäytetyön tulosten ja lisätutkimusten avulla paremmaksi tai se voi toimia pohjana vastaavien opetusmenetelmien luomiselle.

Opinnäytetyön aihe on merkityksellinen sen ajankohtaisuuden vuoksi Turun ammattikorkeakoulussa. Kuluvan vuoden keväällä NÄYTKÖ –hanketta on toteutettu vasta toista kertaa ja ensimmäiset tutkittua tietoa sisältävät opinnäytetyöt kyseisestä hankkeesta ovat valmistuneet keväällä 2011. NÄYTKÖ –toimintamallissa menetelmänä käytetään tutkimusklubitoimintaa, jonka tavoitteena on kehittää näyttöön perustuvan hoitotyön toteuttamisen edellyttämiä perusvalmiuksia. Näyttöön perustuvan hoitotyön edistäminen on tärkeää, jotta käytännön hoitotyöhön saadaan uusinta tutkimustietoa ja näin ollen hoitokäytäntöjä voidaan ajanmukaistaa ja kehittää. Hoitotyön koulutuksen sekä palveluiden tulisi perustua tutkittuun tietoon ja muuhun näyttöön (Melender & Häggman-Laitila 2009, 34).

Opinnäytetyö liittyy NÄYTKÖ –hankkeeseen. Sen tavoitteena on näyttöön perustuvan hoitotyön edistäminen opiskelijoiden ja hoitajien yhteisellä oppimisella. Opiskelijoiden tavoitteena hankkeessa on tutkimustiedon haku-, arviointi- ja esittämistaitojen kehittyminen. Hoitohenkilökunnan tavoitteena on analysoida oman työn kannalta keskeisen tiedon tarpeita ja reflektoida tieteellisten tutkimusten merkitystä oman käytännön työn näkökulmasta. Menetelmänä hankkeessa käytetään tutkimusklubia. Hanke toteutetaan yhteistyöprojektina Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen sekä Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön koulutusohjelman välillä. Hankkeen toteutus

käynnistyi pilotointivaiheella syksyllä 2010 ja laajeni keväällä 2011. Palautetta toiminnasta kerätään systemaattisesti palautekyselyllä hoitohenkilökunnalta ja opiskelijoilta. (Laaksonen ym. 2011a.)

2 KIRJALLISUUSKATSAUS

Opinnäytetyön keskeisin käsite on tutkimusklubi, lisäksi aiheen kannalta merkittäviä ovat näyttöön perustuva hoitotyö ja sairaanhoidon opiskelija.

2.1 Tutkimusklubi

Tutkimusklubitoimintaa on lääketieteen koulutuksessa käytetty jo monia vuosia, ensimmäinen merkintä toiminnasta on vuodelta 1875. Tutkimusklubi määritellään opetukselliseksi tapaamiseksi, jossa ryhmä keskustelee ajankohtaisista artikkeleista. Tutkimusklubitoiminta on yksi näyttöön perustuvan hoitotyön opetusmenetelmä. (Kleinpell 2002, 412.) Sen tarkoituksena on auttaa opiskelijoita ja hoitajia pysymään ajan tasalla uusimmista tutkimustuloksista ja oppia arvioimaan niitä kriittisesti, jotta käytäntöön saadaan hoitotyötä hyödyttävät tulokset. Ajankohtaisten tutkimustulosten hyödyntäminen käytännössä johtaa parempiin hoitotuloksiin. Lisäksi tarkoituksena on, että tutkittu tieto toimii hoitokäytäntöjen perustana ja, että hoitajat rohkaistuvat kyseenalaistamaan perinteisiä hoitokäytäntöjä. (Kleinpell 2002, 412; Valente 2003, 271; St. Pierre 2005, 390; Luby ym. 2006, 100.) Tarkoituksena on myös auttaa kehittämään opiskelijoiden esittämistaitoja (St. Pierre 2005, 390).

Tutkimusklubi toimii siltana tutkimuksen ja käytännön välillä (Kleinpell 2002, 412; Luby ym. 2003, 100). Tutkimusklubeista on tullut foorumeita, joissa keskustellaan ajankohtaisista hoitotieteen tutkimuksista ja näyttöön perustuvasta hoitotyöstä (Luby ym. 2003, 101). Tutkimustulosten saattaminen käytäntöön edellyttää tutkimusten lukemista ja tutkimusprosessin ymmärtämistä (Kleinpell 2002, 412).

Ennen tutkimusklubin toteuttamista tulee sen onnistumiseksi kiinnittää huomiota muun muassa seuraaviin asioihin: ajankohta, paikka, aihe ja toiminnan vetäjä (Kleinpell 2002, 412; Luby ym. 2006, 101). Suuri haaste toiminnalle on kuinka kiireiset hoitotyöntekijät saadaan osallistumaan tapaamisiin. Tapaamisten järjestämisen iltapäivällä uskotaan mahdollistavan useampien hoitajien osallistumisen. (St. Pierre 2005, 392.) Ajan, paikan ja aiheen tulisi sopia kyseisen yksikön tarpeisiin. Aiheen tulee olla hoitajien kannalta kiinnostava keskustelun syntymiseksi, myös vetäjän tulisi olla toimintaan ja aiheeseen sitoutunut. (Luby ym. 2006, 101.)

Metropolia ammaattikorkeakoulussa valmistuneessa opinnäytetyössä selvitettiin kyselytutkimuksen avulla hoitotyön aikuisopiskelijoiden mielipiteitä tutkimusklubeissa esitellyistä tutkimuksista oppimisesta. Tulosten mukaan aikuisopiskelijat arvioivat oppineensa tutkimusklubitoiminnan kautta tutkimusten lukemista, tiedonhankintaa sekä tutkimusprosessin ymmärtämistä. Tiedon luotettavuuden arviointia oltiin opittu vähintään kohtalaisesti. Suurin osa aikuisopiskelijoista oli oppinut myös ainakin kohtalaisesti yhdistämään teoriaa ja käytäntöä tai ymmärtämään näyttöön perustuvaa hoitotyötä. Tärkeitä oppimisen osa-alueita olivat myös muun muassa motivoituminen työn kehittämiseen ja totuttujen toimintatapojen kyseenalaistaminen. Lisäksi oli opittu perustelemaan omia näkemyksiä ja keskustelemaan hoitotyön kehittämisestä. Vastaajat olivat oppineet myös esiintymistaitoja ja –varmuutta. (Minkkinen 2010, 24-25.)

NÄYTKÖ-toimintamallissa sovelletaan niin kutsuttua kuusivaiheista tutkimusklubitoimintaa. Ensimmäisessä vaiheessa hoitohenkilökunta tuottaa konkreettiset tutkimusklubiaiheet. Toisessa vaiheessa opiskelijat opettajan avustuksella suorittavat tiedonhaun aiheisiin liittyen. Seuraavaksi opiskelijat opettajan kanssa arvioivat tiedonhaussa löydettyjä lähteitä artikkeleiden yleisiä arviointikriteerejä käyttäen. Sen jälkeen opiskelijat tuottavat valittujen lähteiden pohjalta kirjallisen työn. Viidentenä vaiheena on hoitohenkilökunnan tutustuminen teksteihin, joihin he vertaavat omaa toimintaansa sekä miettivät sen kehittämistä. Viimeinen vaihe, johon opiskelijat, hoitohenkilökunta ja opettajat osallistuvat, on tutkimusklubitapaaminen. Tapaamisessa esitellään

lyhyesti kirjallinen työ ja sen lähteiden keskeiset tulokset. Esityksen jälkeen keskustellaan ja pohditaan miten toimintaa voitaisiin tutkitun tiedon pohjalta kehittää. (Laaksonen ym. 2011b, 54-56.)

2.2 Näyttöön perustuva hoitotyö

1990- luvulla tutkimustiedon ja käytännön toiminnan välistä yhteyttä alettiin nimittää ”näyttöön perustuvaksi” käytännöksi, siinä näyttö toiminnan vaikuttavuudesta perustuu kliinisen asiantuntijuuden ja tutkimustiedon välisestä vuorovaikutuksesta (Lauri & Elomaa 1999, 111-112). Näyttöön perustuva hoitotyö määritellään usein parhaan mahdollisen ajan tasalla olevan tiedon arviointiksi sekä käytöksi. Näyttöön perustuva tieto muodostuu tutkitun tiedon, hyväksi havaitun toimintatiedon ja kokemukseen perustuvan tiedon yhdistymisen tuloksena. (Leino-Kilpi & Lauri 2003, 7,18.) Näyttöön perustuvan hoitotyön toteutumiseksi edellytetään hoitotyön käytännön, tutkimuksen, koulutuksen ja johtamiskäytäntöjen yhteistyötä (Lauri & Elomaa 1999, 115). Perus- sekä työpaikkakoulutuksessa tulisi näyttöön perustuvaan toimintaan perehtymistä ja tutkimustiedon käytön edellytysten opetusta tehostaa (Elomaa 2003, 8). Koulutukselle ja hoitotyön käytännölle, joka muodostaa merkittävän oppimisympäristön tuleville hoitotyöntekijöille, näyttöön perustuvan hoitotyön kehittäminen on yhteinen haaste, kuten Elomaa (2003, 8) toteaa.

Edellytyksenä näyttöön perustuvalla toiminnalla on, että hoitotyöstä on tuotettu tutkimus- ja seurantatietoa ja tieto on käyttökelpoista ja sitä on hoitotyöntekijöiden saatavilla. Näyttöön perustuva toiminta sekä sen kehittäminen edellyttävät hoitotyön ammattilaisilta alan kehityksen seuraamista, tiedon käytön sekä päätöksenteon osaamista ja valmiutta kyseenalaistaa totut toimintatavat sekä etsiä uutta tietoa niiden kehittämiseksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009, 54.)

Näyttöön perustuvaa toimintaa edistävät useat tekijät, kuten tutkittuun tietoon, hoitotyöntekijöihin, johtajuuteen, organisaatioon ja yhteistyöhön liittyvät asiat. Tiedon selkeä, tiivis ja helposti omaksuttava esitystapa sekä julkaisu lukijan äidinkielellä edistää näyttöön perustuvaa toimintaa. (Häggman-Laitila 2009, 9-

10.) Asennetekijöillä on todettu myös olevan merkitystä tutkimustiedon käyttöön, jota positiivinen asenne edistää (Elomaa 2003, 8; Häggman-Laitila 2009, 9). Korkeakoulututkinnon suorittaminen näyttäisi lisäävän tiedollis- taidollisia sekä aseenteellisiä valmiuksia tutkimustiedon käyttöön (Elomaa 2003, 8). Hoitotyön yksiköiden johtajilta ja organisaatioilta vaaditaan kiinnostuneisuutta ja sitoutuneisuutta tutkittuun tietoon ja sen hyödyntämiseen, näyttöön perustuvaa toimintaa tulee pitää tärkeänä ja varata siihen riittävästi resursseja ja kyetä muuttamaan vallitsevia asenteita. Ammatti- ja organisaatorajat ylittävä yhteistyö ja esimerkiksi tuki johdolta edistävät näyttöön perustuvaa toimintaa. (Häggman-Laitila 2009, 9-10.)

Tutkitun tiedon ja näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönoton esteistä tiedetään, niin kansainvälisesti kuin Suomessa, enemmän kuin toiminnan kehittämisestä. Esteet liittyvät muun muassa seuraaviin tekijöihin: tutkimustiedon esittäminen ja soveltaminen, tutkimusten kohdentaminen sekä hoitotyöntekijöiden ja johtajien asenteet ja osaaminen sekä organisatoriset tekijät. (Häggman-Laitila 2009, 4.)

Tutkimustiedon vieraskielisyys on todettu suureksi käytön esteeksi ja vieraskielisiä julkaisuja seurataankin vähän. Tutkimustiedon käytössä merkittävä tekijä on asenteet ja vaikka asenteet olisivat positiivisia, koetaan muutosten aikaansaaminen vaikeaksi. (Elomaa 2003, 8.) Tähän saattaa vaikuttaa ahdistuneisuus ja uupumus, jotka vähentävät työssä jaksamista, joka saattaa vaikuttaa siihen, että näyttöön perustuva toiminta koetaan taakaksi (Häggman-Laitila 2009, 9). Tutkitun tiedon ja näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönottoa saattaa estää ajan puute ja resurssit. Hoitotyön johtajat saattavat olla enemmän kiinnostuneita hoidon kustannuksista kun taas hoitajat ovat enemmän huolissaan hoidon laadusta, nämä saattavat aiheuttaa estäviä tekijöitä näyttöön perustuvalla toiminnalla. (Hannes ym. 2007, 162, 166.)

2.3 Sairaanhoidon opiskelija

Opiskelija on henkilö, joka opiskelee päätoimisesti oppilaitoksessa eikä ole työtön tai ansiotyössä. Ammattikorkeakouluopiskelija on oppilaitoksen kirjoilla

oleva henkilö, jonka tavoitteena on ammattikorkeakoulututkinto. (Tilastokeskus 2011.) Sairaanhoitajaopiskelija on henkilö, joka opiskelee sairaanhoitajatutkintoa hoitotyön koulutusohjelmassa ammattikorkeakoulussa.

Hoitotyön koulutuksen tavoitteena on, että se perustuu tutkittuun tietoon ja näyttöön. Hoitotyön koulutuksessa voidaan näyttöön perustuvan toiminnan oppimista edistää informaation luku- ja kirjoitustaitoja vahvistavilla interventioilla, teoreettisilla opinnoilla ja hoitotyön kliiniseen ongelmaan kytkeytyvällä oppimisella. Interventioiden vaikuttavuuden arvioinnissa kvalitatiivisella tutkimuksella on mahdollista saada tietoa muun muassa siitä, millaiset menetelmät edistävät opiskelijoiden oppimista. (Melender & Häggman-Laitila 2009, 34,40.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia NÄYTKÖ –toimintamallista. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat:

1. Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli?
2. Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli?

4 TIEDONHAKU

Tietoa etsittiin Medic-, Cinahl- ja PubMed –tietokannoista. Suomenkielisiä tutkimuksia etsittäessä hakusanoina käytettiin seuraavia: tutkimusklubi, näyttöön perustuva hoitotyö ja sairaanhoidon opiskelija. Kansainvälisiä tutkimuksia etsittäessä hakusanoina käytettiin seuraavia: journal club, evidence-based nursing, evidence-based practice ja nursing student. Rajauksena käytettiin vuosia 2001-2011 sekä sitä, että hakusanat esiintyvät tutkimuksen

otsikossa tai asiasanoissa. Osassa hakuja rajauksena käytettiin saatavuutta koko tekstinä.

Löydettyjen tutkimusten lähdeluetteloista löytyi joitakin tutkimuksia, joita on käytetty lähteenä. Käsihakua käytettiin kirjallisuutta haettaessa, joista etsittiin teorian tietoa keskeisten käsitteiden sekä eettisyyden että luotettavuuden selvittämiseksi. Kirjallisuudesta opinnäytetyön lähteeksi hyväksyttiin myös yksi yli kymmenen vuotta vanha teos, koska keskeisten käsitteiden teorian tieto ei vanhene.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä on puoliladullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, joka on ymmärtävä tai tulkitseva tutkimuksen tiedekäsitys. Siinä oletuksena on, että todellisuus saavutetaan kokemuksen kautta ja siinä tavoitteena on ymmärtää ja tulkita ihmisten kokemuksia sekä todellisuutta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineisto on usein sanallista ja kerätään käyttämällä muun muassa teema- ja syvähaastatteluja sekä havainnointia. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 20.) Näyttöön perustuvan toiminnan pohjaksi laadullisilla tutkimuksilla on mahdollista tuottaa yksilöllistä, subjektiivista ja kontekstisidonnaista tietoa sekä merkittävää tietoa sen toiminnan ja kehittämisen kannalta (Kylmä ym. 2004, 250).

5.1 Aineiston keruu

Opinnäytetyössä käytetty aineisto kerättiin Turun ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoilta kevään 2011 aikana NÄYTKÖ-hankeessa toteutettujen tutkimusklubien yhteydessä. Aineisto kerättiin palautelomakkeilla, joissa kysyttiin lupa palautteen käyttöön opinnäytetyön aineistona. Palautelomakkeita oli yhteensä 143, joista 131 antoi luvan palutteen käyttöön ja 12 kielsi tai ei ollut vastannut lupakysymykseen. Palautteet annettiin nimettöminä.

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin NÄYTKÖ-hanketyöryhmän valmiiksi laatimaa palautelomaketta. Kyseistä lomaketta on käytetty myös aiheesta aikaisemmin valmistuneissa opinnäytetöissä (Juvala ym. 2011). Palautelomake (Liite 1) koostuu sekä strukturoiduista että puolistrukturoiduista kysymyksistä sekä kohdasta vapaille kommenteille. Opinnäytetyössä analysoitiin puolistrukturoidut eli puoliavoimet kysymykset sekä vapaat kommentit. Puoliavoimet kysymykset olivat; mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli ja mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli, molempien kysymysten alla on kaksi riviä tilaa vastata, vapaille kommenteille tilaa vastata on kolme riviä.

Palautelomakkeen käyttöä voidaan soveltaen verrata kyselylomakkeeseen. Kyselyn etuna pidetään sitä, että sen avulla voi kerätä laajan tutkimusaineiston: tutkimukseen on mahdollista saada paljon osallistujia sekä kysyä monia asioita. Avoimien kysymysten avulla esiin saattaa nousta näkökulmia, joita tutkija ei ole osannut etukäteen ajatella. Avoimet kysymykset eivät kahlitse vastaajaa, kuten monivalintatyypiset kysymykset, vaan antavat mahdollisuuden sanoa mitä hän todella ajattelee. Kyselytutkimuksella on myös heikkouksia, esimerkiksi hyvän lomakkeen laatiminen vaatii aikaa, tietoa ja taitoa. Lisäksi ei voida varmuudella sanoa ovatko vastaajat pyrkineet vastaamaan rehellisesti ja huolellisesti ja joissakin tapauksissa vastaamattomuus saattaa olla runsasta. (Hirsjärvi ym. 2009, 195, 199, 201.)

5.2 Aineiston analysointi

Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysilla. Induktiivisella tarkoitetaan, että yksittäisistä havainnoista tehdään yleisiä. Sisällönanalyysilla tarkoitetaan tekstin analysoimista. Tällä analyysimenetelmällä tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan kuvaus tiivistetyssä sekä yleisessä muodossa ja tarkoituksena on informaatioarvon lisääminen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 95, 103.)

Aineiston käsittely perustuu päättelyyn sekä tulkintaan, aluksi aineisto hajoitetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108). Aineiston sanat ja fraasit

luokitellaan merkityksen perusteella samaan luokkaan. Analyysissa voidaan yhdistää samaa tarkoittavia sisältöjä tai synonyymeja, tutkimuksen tarkoituksesta riippuu käsitteiden samanlaisuus. (Latvala & Vanhanen-Nuutinen 2003, 23.) Analyysilla tuotettu aineisto voidaan kvantifioida eli analyysia jatketaan niin, että sanallisesti kuvatusta aineistosta tehdään määrällisiä tuloksia (Tuomi & Sarajärvi 2009, 107).

Aineiston analysointivaiheessa palautelomakkeiden vastaukset jaoteltiin tutkimusklubin hyviin asioihin ja kehittämiskohteisiin. Vapaat kommentit sisällytettiin edellä mainittuun jaotteluun. Hyvät asiat ja kehittämiskohteet jaoteltiin tämän jälkeen alakategorioihin. Saman vastaajan samantyyppiset kommentit huomioitiin alakategorioita tehdessä vain kerran. Samalta vastaajalta voi kuitenkin olla kommentti useassa alakategoriassa sekä useampi kommentti yhdessä alakategoriassa. Palautelomakkeissa oli kolme kommenttia, joita ei saatu sisällytettyä mihinkään kategoriaan. Tekstissä esiintyvät prosenttiluvut laskettiin vertaamalla kyseisen alakategorian vastausten määrää kaikkien vastausten määrään (N=131).

6 TULOKSET

Palautelomakkeessa olleeseen kysymykseen tutkimusklubin hyvistä asioista vastasi 99 opiskelijaa kaikista vastaajista. Kysymykseen tutkimusklubin kehittämiskohteista vastasi 98 opiskelijaa kaikista vastaajista. Vapaat kommentit kohtaan vastasi 52 opiskelijaa kaikista vastaajista.

6.1 Tutkimusklubin hyvät asiat

Opiskelijoilta kysyttiin puoliavoimella kysymyksellä mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli. Hyvät asiat jaoteltiin viiteen alakategoriaan: Ammatillinen vuorovaikutus, Tutkimuksen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyvien taitojen kehittyminen, Toteutustapa, Teoriatiedon lisääntyminen ja Oppimista edistävät tekijät (kuvio 1). Vapaisissa kommentteissa mainitut hyvät asiat

sisällytettiin edellä mainittuihin alakategorioihin. Liitteenä on esimerkkejä vastauksista alakategorioittain (liite 2).

Vastausten mukaan ammatillinen vuorovaikutus todettiin hyväksi asiaksi lähes kolmasosassa vastauksista (31,3% n=41). Hyvänä asiana eniten esiin nousi keskustelu hoitotyöntekijöiden kanssa (n=18). Selkeästi esiin nousi myös opiskelijoiden kokemus siitä, että hoitajat saivat uutta tietoa käytäntöön (n=7) sekä se, että hoitajat olivat aktiivisia ja kiinnostuneita (n=7). Lopuissa (n=10) vastauksissa esiin nousi hyvin erityyppisiä, yksittäisiä kommentteja.

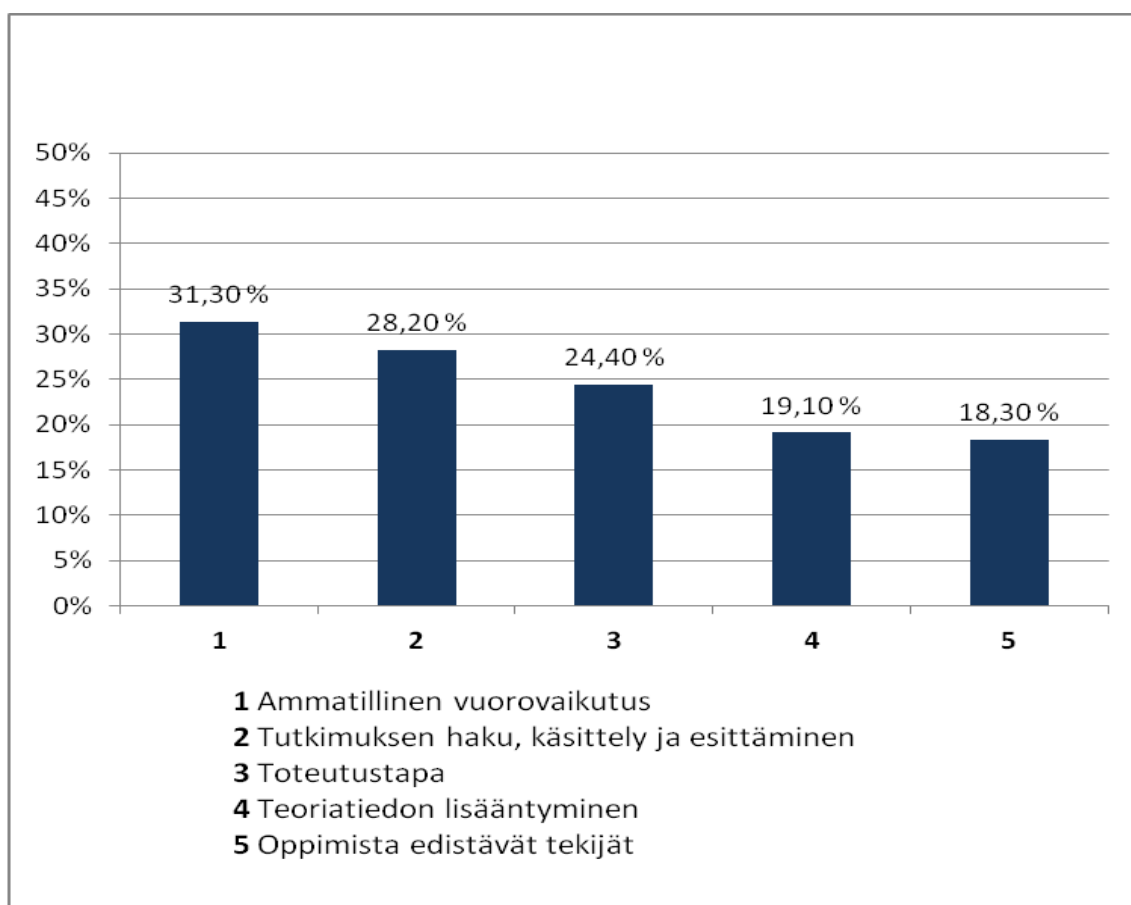
Tutkimuksen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyvien taitojen kehittyminen todettiin hyväksi asiaksi 37 (28,2%) vastauksessa. Hyvänä asiana erityisesti esiin nousi tutkimuksen hakutaitojen (n=24), tutkimuksen käsittelytaitojen (n=13) sekä tutkimuksen esittämistaitojen (n=10) kehittyminen. Lisäksi hyväksi asiaksi esiin nousi (n=5) tutkimus- ja hakutaulukon tekemisen oppiminen. Muutama vastauksista oli yksittäisiä kommentteja.

Toteutustapaan liittyviä asioita hyvänä pidettiin 32 (24,4%) vastauksessa. Erityisesti tutkimusklubin toteutustavasta mainittiin yhdeksässä vastauksessa, toteutustapaa pidettiin hyvänä, mielenkiintoisena ja hyödyllisenä. Hyvänä asiana esiin nousi myös yhteistyö työelämän kanssa (n=7). Lisäksi muutamassa vastauksessa mainittin, että ei tarvinnut tehdä isoa tai tehdä ollenkaan kirjallista työtä. Lopuissa (n=11) vastauksissa hyväksi asiaksi nousi hyvin erityyppisiä asioita, muutamat vastaukset olivat sisällöttömiä toteamuksia.

Teoriatiedon lisääntyminen todettiin hyväksi asiaksi 25 (19,1%) vastauksessa. Hyvänä asiana lähes puolessa vastauksista (n=12) mainittiin uuden tiedon saaminen, lisäksi muutamassa kommentissa mainittiin tiedon syventyminen sekä uusimman ja ajantasalla olevan tiedon saaminen. Selkeästi esiin nousi myös omasta aiheesta oppiminen (n=5). Lopuissa vastauksissa kommentit olivat yksittäisiä.

Oppimista edistäviä tekijöitä mainittiin 24 (18,3%) vastauksessa. Puolessa vastauksissa (n=12) hyvänä asiana esiin nousi mielenkiintoiset ja hyvät aiheet ja tutkimukset. Hyvänä asiana muutamassa kommentissa todettiin myös se,

että opettaja oli innostava, hyvin perillä asioista ja oikean tyyppinen kurssille. Lopuissa (n=9) vastauksissa esiin nousi hyvin erityyppisiä, yksittäisiä asioita.

Kuvio 1. Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli?

6.2 Tutkimusklubin kehittämiskohteet

Opiskelijoilta kysyttiin puoliavoimella kysymyksellä mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli. Kehittämiskohteet jaoteltiin kuuteen alakategoriaan: Toteutus ja käytännön järjestelyt, Aiheet, laajuus ja kuormittavuus, Hoitajien osallistuminen ja vuorovaikutus, Soveltuvuus kursseihin ja ajankohta muihin opintoihin, Oppimiseen vaikuttavat muut tekijät ja Ohjeistus (kuvio 2). Vapaissa kommentteissa mainitut kehittämiskohteet sisällytettiin edellä mainittuihin alakategorioihin. Liitteenä on esimerkkejä vastauksista alakategorioittain (liite 3).

Toteutus ja käytännön järjestelyt todettiin kehittämiskohteiksi 51 (38,9%) vastauksessa. Toteutus mainittiin lähes neljäsosassa (n=12) vastauksista, toteutustapaa ei pidetty hyvänä, lisäksi todettiin, että tutkimusklubissa ei ole mitään hyviä asioita ja kaikkea siinä tulisi kehittää (n=6). Esitystilanteesta mainittiin kahdeksassa vastauksessa, joissa mainittiin, että esitysaikaa tulisi olla enemmän ja, että kaikkia töitä ei esitetä yhdellä kertaa. Lisäksi muutamassa kommentissa mainittiin, että työn tekemisen ja esittämisen välillä ei tulisi olla niin pitkää aikaa ja esitystilassa tulisi olla tietokone. Lopuissa vastauksissa esiin nousi hyvin erityyppisiä, yksittäisiä asioita.

Aiheet, laajuus ja kuormittavuus todettiin kehittämiskohteiksi 45 (34,4%) vastauksessa. Aiheet mainittiin yli puolessa vastauksista (n=23), esiin nousi kolme suurempaa kokonaisuutta, aiheet tulisi valita niin, että niistä löytyy tutkimustietoa (n=6), aiheet tulisi valita niin, että niistä hyötyvät niin opiskelijat kuin hoitotyöntekijät (n=7) sekä aiheisiin olisi opiskelijan mahdollisuus vaikuttaa. Lopuissa aiheeseen liittyvissä vastauksissa esiin nousi hyvin erityyppisiä asioita. Laajuus mainittiin noin neljäsosassa vastauksista (n=12), esiin nousi tutkimusten määrä, joka koettiin liian suureksi työtä kohden (n=8), työn pituus, jota toivottiin lyhyemmäksi sekä opintopisteiden määrä, joka koettiin liian pieneksi työmäärään nähden. Kuormittavuus mainittiin viidesosassa vastauksista (n=9), joissa työmäärä koettiin liian suurena. Loput vastaukset olivat yksittäisiä kommentteja.

Hoitajien osallistuminen ja vuorovaikutus todettiin kehittämiskohteeksi 45 (34,4%) vastauksessa. Hoitajien liian vähäisestä osallistumismäärästä mainittiin 19 vastauksessa ja lähes puolessa vastauksessa (n=20) toivottiin hoitajia enemmän paikalle. Vuorovaikutuksesta mainittiin kahdeksassa vastauksessa, joissa toivottiin enemmän ja syvällisempää keskustelua hoitajien kanssa. Lisäksi muutaman kommentin mukaan koettiin, että hoitajat ovat kyllästyneitä tutkimusklubeihin. Yksi kommentti oli sisällötön toteamus.

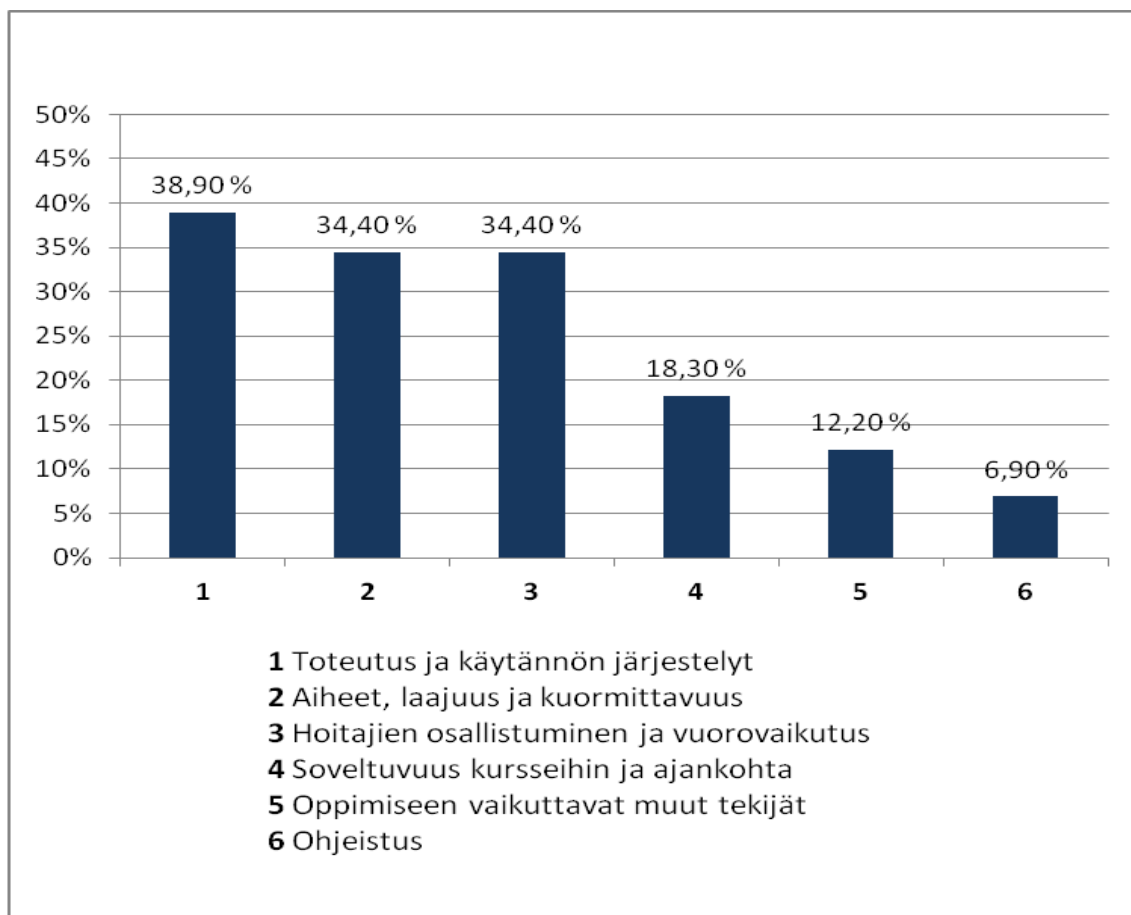
Soveltuvuus kursseihin ja ajankohta muihin opintoihin todettiin kehittämiskohteeksi 24 (18,3%) vastauksessa. Tutkimusklubeja koettiin olevan liikaa yhden lukukauden aikana ja liian monessa aineessa (n=9).

Soveltumattomuus syventäviin opintoihin mainittiin muutamassa vastauksessa, lisäksi mainittiin, että tutkimusklubi ei sovellu suurien opintokokonaisuuksien toteutusmenetelmäksi. Tutkimusklubin sijoittuminen opintojen alkuun tiedonhaun tukemiseksi mainittiin myös muutamassa vastauksessa. Lisäksi ajankohta muihin opintoihin nähden mainittiin kehittämiskohteeksi. Muutamassa vastauksessa mainittiin, että tutkimusklubeja ei olisi opinnäytetyön tekemisen kanssa samaan aikaan. Loput vastaukset olivat yksittäisiä toteamuksia.

Oppimiseen vaikuttavat muut tekijät todettiin kehittämiskohteiksi 16 (12,2%) vastauksessa. Muiden esitelmien kuulematta jääminen mainittiin kuudessa vastauksessa. Oppimisen vähälle jääminen mainittiin kuudessa vastauksessa. Lisäksi muutaman vastauksen mukaan koettiin, että tutkimusklubi ei tue oppimista lainkaan ja toivottiin luentoja. Yksi vastauksista oli sisällötön toteamus.

Ohjeistus todettiin kehittämiskohteeksi yhdeksässä (6,9%) vastauksessa. Ohjeistus kurssista ja käytäntöön tiedottaminen koettiin riittämättömäksi. Lisäksi mainittiin opettajan tuki, joka koettiin riittämättömäksi ohjauksessa.

Kuvio 2. Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli?

7 TULOSTEN TARKASTELU

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata laadullisella menetelmällä opiskelijoiden kokemuksia NÄYTKÖ –toimintamallista. Kokemuksia kerättiin opiskelijoilta palautelomakkeella tutkimusklubitilaisuuksien jälkeen. Palautelomakkeessa kysyttiin tutkimusklubin hyviä asioita ja kehittämiskohteita sekä annettiin mahdollisuus vapaille kommenteille. Vastausten mukaan NÄYTKÖ-toimintamallissa oli sekä paljon hyvää että kehittämiskohteita.

7.1 Tutkimusklubin hyvät asiat

Palautteista nousi esiin, että opiskelijat pitivät erityisesti ammatillisesta vuorovaikutusta hyvänä asiana. Keskustelu hoitotyöntekijöiden kanssa koettiin

merkittävimmäksi asiaksi, lisäksi hyvänä pidettiin tiedon vientiä osastolle hoitotyöntekijöiden hyödynnettäväksi ja arvostettiin hoitajien kiinnostuneisuutta ja aktiivisuutta. Tulokset ovat yhteneväiset Juvalan ym. (2011, 21) keväällä tekemän opinnäytetyön kanssa, jossa tuloksissa todettiin vuorovaikutus ja yhteistyö hoitotyöntekijöiden kanssa hyväksi asiaksi. Opiskelijat ovat selkeästi kiinnostuneita yhteistyöstä hoitotyöntekijöiden kanssa ja kuulemaan hoitajien kokemuksista. Näin ollen hoitotyön koulutuksessa voisi olla enemmän yhteistyötä käytännön kanssa, koska koulutus on pääasiassa harjoitteluja lukuun ottamatta melko teoriapainotteista.

Tutkimukseen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyvien taitojen koettiin kehittyneen tutkimusklubitoiminnan seurauksena. Eniten kehitystä koettiin tapahtuneen hakutaitoihin liittyen. Tutkimuksen käsittelytaitojen koettiin myös parantuneen, tutkimuksien lukeminen ja keskeisten tulosten esiin saanti helpottui, oppittiin ajattelemaan tulosten merkitystä käytännön kannalta. Lisäksi koettiin, että saatiin hyvää kokemusta esittämisestä. Minkkisen (2010, 24-25) tekemän opinnäytetyön tulosten mukaan aikuisopiskelijat arvioivat oppineensa tutkimusklubi toimintaan osallistumisen kautta tutkimusten lukemista ja tiedonhankintaa vähintäänkin kohtalaisesti. Myös Juvalan ym. (2011, 21) tutkimustulokset olivat samansuuntaiset.

Edellä mainitut taidot ovat sellaisia, jotka kehittyvät aina niitä käytettäessä. Sairaanhoidajan ammatissa edellä mainitut taidot ovat hyvin tärkeitä ja on hyvä, että tutkimusklubi näitä taitoja kehittää. Hoitotyön perustuessa yhä enemmän tutkimuksista esiin nouseeseen näyttöön, on hyvin tärkeää, että tulevaisuuden hoitajilla on taidot tutkimuksen hakuun ja tietoa tutkimustuloksen muunnettavuudesta käytäntöön. Sairaanhoidajalle tärkeää on myös varmuus esiintymisessä, koska hoitajan työssä joutuu olemaan esillä paljon, esimerkiksi potilaan ohjaukset ja raportointitilanteet.

Tutkimusklubin toteutustapaa pidettiin hyvänä, mielenkiintoisena ja hyödyllisenä. Hyvänä asiana esiin nousi myös yhteistyö työelämän kanssa. Tutkimusklubia toteutustapana pidettiin hyvänä, koska se kehittää tutkimuksen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyviä taitoja, jotka koetaan tärkeiksi.

Opiskelijat ovat tyytyväisiä vuorovaikutukseen hoitotyöntekijöiden kanssa, he ovat kiinnostuneita kuulemaan käytännön työstä. Edellä mainitut ovat keskeisiä asioita tutkimusklubitoiminnassa ja sen vuoksi toteutustapa on mielekäs opiskelijoiden kannalta. Toteutustapa on myös vaihtelua luento-opetukseen ja saattaa siksi olla mielenkiintoinen ja mukava oppimistapa.

Tutkimusklubitoiminnan koettiin lisäävän teoretietoa. Hyvänä asiana pidettiin erityisesti uuden tiedon saamista ja tiedon syventymistä. Juvalan ym. (2011, 22) opinnäytetyön tuloksissa esiin nousi täsmälleen samat asiat. Minkkisen (2010, 17-18) opinnäytetyön tuloksissa selvisi, että opiskelijat olivat oppineet vähintään kohtalaisesti yhdistämään uutta tietoa vanhaan sekä syventämään tietoa. Tutkimusklubitoiminta tukee selkeästi opiskelijoiden uuden tiedon saantia ja tiedon syventämistä, mikä on aina tärkeä ja oleellinen asia oppimisen kannalta. Toiminnan avulla saadaan käytännön tietoa, joka syventää ja tuo uutta näkökulmaa teoretietoon sekä yhdistää teoretietoa käytäntöön.

Oppimista edistävinä tekijöinä koettiin hyvät ja mielenkiintoiset aiheet sekä tutkimukset. Mielenkiintoiset aiheet nousivat esiin myös Juvalan ym. (2011, 21) opinnäytetyössä. On selvää, että mielenkiintoiset aiheet ja tutkimukset ovat oppimista edistävä tekijä ja lisäävät motivaatiota uuden tiedon hakemiseen ja omaksumiseen.

7.2 Tutkimusklubin kehittämiskohteet

Tutkimusklubista toteutustapana ja sen käytännön järjestelyistä annettiin paljon palautetta, mutta kommentit olivat suurelta osin erityyppisiä yksittäisen vastaajan sanomia. Toteutustapaa ei pidetty hyvänä opetusmenetelmänä ja koettiin, että se ei tue oppimista. Käytännön järjestelyistä eniten esiin nousi liian vähäinen aika töiden esittämiseen. Juvalan ym. (2011, 23) opinnäytetyön tuloksissa esiin nousee myös opiskelijoiden tyytymättömyys tutkimusklubista toteutustapana, parempana toteutustapana pidettiin luentoja.

Aiheisiin, laajuuteen ja kuormittavuuteen oli kommentteja runsaasti. Aiheiden tulisi olla sellaisia, että niistä hyötyvät niin hoitajat kuin opiskelijat ja sellaisia,

joista tietoa löytyy, ettei aika mene tuloksettomaan hakemiseen. Tutkimusklubit koettiin työläiksi, toivottiin, että tutkimusten määrään työtä kohti ja työn laajuuteen kiinnitettäisiin huomiota. Myös Juvalan ym. (2011, 22) opinnäytetyössä esiin nousi, että aiheita rajattaisiin tarkemmin ja ne olisivat sellaisia joista tietoa löytyy.

Hyvät aiheet motivoivat opiskelijaa ja edistävät oppimista, kun aiheisiin syvennyttään paremmin. Joskus osastoilta toivotut aiheet saattavat olla hyvin kaukana itse opintokokonaisuudesta, jolloin opiskelijan oppiminen kokonaisuudesta kärsii. Ilman luentoja toteutettavassa tutkimusklubissa yhden ryhmän työ on hyvin pieni osa kurssista, jolloin tieto jää vähäiseksi ja suurin osa kurssin tietopohjasta ainakin osittain saamatta. Tutkimusklubityöt ovat suuritöisiä ja vievät paljon aikaa ja muiden kirjallisten töiden ohella tuntuvat hyvin raskailta, laajuutta ja kuormittavuutta voisi sen vuoksi vielä kehittää, esimerkiksi kirjallisen työn osuus voisi olla pienempi.

Hoitajien osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta kommentteja oli runsaasti, koettiin, että hoitajat osallistuivat tutkimusklubi tilaisuuksiin heikosti ja toivottiin, että hoitajia olisi enemmän paikalla. Hoitajien huonon osallistumisen koettiin vaikuttavan motivaatioon ja ison työn tekeminen ja vaivan näkeminen koettiin turhaksi, koska hoitajat eivät tunnu olevan kiinnostuneita ja muutamassa palautteessa mainittiin, että osastoilla oltiin mahdollisesti kyllästyneitä tutkimusklubeihin. Juvalan ym. (2011, 22-23) opinnäytetyössä todetaan myös, että opiskelijat toivoivat tilaisuuksiin enemmän kuulijoita ja, että koettiin turhauttavaksi suuren työn tekeminen osastolle, kun kuuntelijat eivät kuitenkaan vaikuta olevan kiinnostuneita esityksistä.

Vuorovaikutusta ja keskustelua hoitajien osalta toivottiin enemmän, jotta keskustelusta tulisi syvällisempää ja opiskelijoille välittyisi tietoa käytännön hoitotyöstä. Mikäli tietoa ei välity hoitajilta opiskelijoille vaan ainoastaan opiskelijoilta hoitajille, ei tutkimusklubin idea toteudu. Keskustelu ja vuorovaikutus ovat tutkimusklubin idean toteutumisen kannalta avainasemassa ja olisi tärkeää, että hoitajia saataisiin tilaisuuksiin enemmän ja motivoitua paremmin.

Soveltuvuudesta kursseihin ja ajankohdasta muihin opintoihin oli paljon erilaisia kommentteja, suurimpana esiin nousi, että tutkimusklubeja koettiin olevan liikaa. Osa koki, että tutkimusklubi ei sovellu syventäviin opintoihin ja, että siitä olisi enemmän hyötyä opintojen alussa, koska se kehittäisi esimerkiksi tiedonhakutaitoja, joita koulutuksen aikana tarvitaan jatkuvasti. Juvalan ym. (2011, 23) opinnäytetyössä muutaman vastaajan ehdottamana todettiin, että tutkimusklubitoiminta sopisi nimenomaan paremmin syventäviin opintoihin kuin perusopintoihin, koska koettiin, että perustiedot jäävät muuten puutteellisiksi.

Tutkimusklubin soveltuvuus perus- tai syventäviin opintoihin ei ole yksiselitteinen asia toteutettiin sitä kummassa tahansa, tieto opintokokonaisuudesta jää kuitenkin melko suppeaksi, koska keskitytään tarkemmin vain omaan aiheeseen. Tutkimusklubien määrä tulisi pitää kohtuullisena, koska ovat työmäärältään suuria ja opiskelijat tuntuvat kaipaavan luentoja ja monipuolisemmin tietoa opintokokonaisuudesta. Lisäksi palautteissa mainittiin, että tutkimusklubeja ei olisi opinnäytetyön kanssa saman aikaisesti, koska molemmat ovat aikaa vieviä ja suuri töisiä.

Oppimiseen vaikuttavina muina tekijöinä mainittiin, että oppia kurssin aihealueesta tuli vain vähän, toivottiin, että olisi enemmän luentoja ja olisi haluttu kuulla muiden ryhmäläisten esitelmät. Juvalan ym. (2011, 23) opinnäytetyössä nousi esiin samankaltaisia asioita, kuten toivottiin enemmän luentoja ja olisi haluttu kuulla muiden töitä, jotta olisi opittu enemmän opintokokonaisuudesta. Luennoilla yleensä käydään läpi oleellimmat asiat kurssin kannalta ja saa laajemman tietopohjan aiheesta. Oppimisen kannalta olisi hyödyllistä, että kuulisi myös muiden esitykset.

Ohjeistusta kaivattiin enemmän niin opiskelijoille kuin käytäntöönkin, opiskelijat toivoivat parempaa ohjeistusta koko tutkimusklubista ja työn tekemisestä. Käytäntöön kaivattiin lisää tiedottamista toiminnasta, mainittiin jopa, että hoitajat eivät aina tienneet edes mihin osallistuvat. Myös Juvalan ym. (2011, 23) opinnäytetyössä toivottiin selkeyttä ohjeisiin ja tiedonkulkua paremmaksi. Ohjeistus tutkimusklubin sisällöstä opiskelijoille on tärkeää, jotta tiedetään mitä tapahtuu ja mitä kuuluu tehdä, tietämättömyys vaikuttaa töiden lopputulokseen,

kun ei tiedetä mitä opiskelijoilta odotetaan tai mitä työn tulisi sisältää. Hoitajien ohjeistus on tärkeää, jotta he tietävät mihin ovat osallistumassa ja mikä sen tarkoitus on, jotta tutkimusklubin idea toteutuisi.

7.3 Jatkotutkimustarpeet

Opinnäytetyön tulosten perusteella NÄYTKÖ-toimintamallissa on paljon hyviä asioita sekä kehittämiskohteita. Samasta aiheesta aikaisemmin valmistuneessa opinnäytetyössä esiin nousi paljon samoja kehittämiskohteita, jotka antavat selkeää suuntaa toiminnan kehittämiseksi. Yleistettävien tutkimustuloksien saamiseksi NÄYTKÖ-toimintamallista tulisi tutkimuksia tehdä pidemmällä aikavälillä tutkimuksien tuloksia toisiinsa vertaillen. Lisäksi voisi selvittää tukeeko toimintamalli oppimista vai kaventaako se opiskelijoiden teorian pohjaa keskittymällä tarkasti rajattuihin aiheisiin. Näyttöön perustuvaan toimintaan ollaan kaikessa hoitotyössä siirrytty tai siirtymässä ja on tärkeää, että sitä opetetaan jo hoitotyön koulutusvaiheessa. NÄYTKÖ-toimintamallilla ollaan pyrkimässä näyttöön perustuvan hoitotyön opetuksen suuntaan ja sitä voidaan kehittää opinnäytetyön tulosten ja lisätutkimusten avulla paremmaksi tai se voi toimia pohjana vastaavien opetusmenetelmien luomiselle.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tulosten vertailu oli hankalaa, koska aihetta ei juurikaan ole tutkittu aikaisemmin. Aiheesta löytyi opinnäytetyö, joka on valmistunut Helsingin Metropolia ammattikorkeakoulussa vuonna 2010, siinä selvitettiin kyselytutkimuksen avulla hoitotyön aikuisopiskelijoiden mielipiteitä tutkimusklubeissa esitellyistä tutkimuksista oppimisesta (Minkkinen 2010, 24). Kyseisessä opinnäytetyössä ei kuitenkaan varsinaisesti tutkittu samoja asioita kuin tässä opinnäytetyössä. Tuloksia vertailtiin viime keväänä valmistuneeseen opinnäytetyöhön, jossa tutkittiin opiskelijoiden kokemuksia NÄYTKÖ-toimintamallin toteutuksesta sen pilotointivaiheessa.

Palautteen antamisen ajankohta on usein huono, koska se tapahtuu tunnin tai tutkimusklubitilaisuuden viimeisillä minuuteilla, jolloin aikaa vastata on enää vähän ja se saattaa vaikuttaa palautteen pituuteen ja sen sisältöön. Lisäksi palautelomakkeessa olisi vielä kehitettävää. Lomakkeen alussa olisi hyvä selvittää, että annettavaa palautetta tullaan käyttämään niemenomaan opinnäytetyön aineistona, mikäli siihen antaa suostumuksensa. Näin ollen opiskelija palautetta antaessaan ehkä miettisi tarkemmin palautettaan ja vastaisi vain tutkimusklubiin liittyviin asioihin, eikä kommentoisi muita kurssiin liittyviä asioita. Palautelomake saattoi olla osittain johdatteleva, koska tutkimuksen haku-, käsittely- ja esiintymistaidoista kysyttiin palautelomakkeen strukturoiduissa kysymyksissä ja se on saattanut vaikuttaa siihen, että niitä oli kommentoitu paljon myös puolistrukturoiduissa kysymyksissä.

Palautelomakkeessa vastaustilaa puolistrukturoiduille kysymyksille on hyvin niukasti, vastaustilaa tulisi olla enemmän, jotta vastaaja voi halutessaan vastata kysymykseen monipuolisesti ja ettei tilan vähyyden vuoksi asioita jätetä kirjoittamatta. Puolistrukturoiduille kysymyksille on jätetty vähemmän vastaustilaa kuin vapaille kommenteille vaikka niihin saatavat vastaukset olisivat toiminnan kehittämisen kannalta oleellisempia. Vapaat kommentit sisälsivät tutkimuksen kannalta paljon hyödyttöä materiaalia, joka ei vastannut tutkimuskysymyksiin.

Opinnäytetyössä käsiteltiin puolistrukturoitujen kysymysten lisäksi vapaat kommentit. Vapaat kommentit otettiin mukaan siksi, että niistä ajateltiin saatavan lisää vastauksia tutkimuskysymyksiin. Vapaissa kommenteissa oli tutkimuskysymyksiin vastaavia vastauksia ja niistä saatiin lisämateriaalia ja erilaisia näkökulmia asioihin. Aineiston kategorioinnissa vapaissa kommenteissa olleet vastaukset saatiin sisällytettyä yhtä kommenttia lukuun ottamatta kategorioihin. Opinnäytetyön tuloksia tarkastellessa huomattiin, että osa vapaissa kommenteissa olleista vastauksista ei vastannut suoranaisesti tutkimuskysymyksiin ja ainoastaan lisäsi aineiston ja yksittäisten kommenttien määrää alakategorioissa, joka teki työlääksi vastausten ryhmittelyn. Tutkimuskysymyksiin vastaamattomat vapaat kommentit eivät kuitenkaan

vaikuttaneet millään tavalla tuloksiin, koska ne jäivät yksittäisiksi toteamuksiksi alakategorioiden sisään.

9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyön aineistoa käsiteltäessä ja raporttia kirjoitettaessa noudatettiin rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta sekä tarkkuutta. Tieteellisen tutkimuksen eettisen hyväksyttävyyden ja sen luotettavuuden sekä tulosten uskottavuuden yhtenä edellytyksenä on, että tutkimus on tehty hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta vastaa ensisijaisesti jokainen tutkija ja tutkimusryhmän jäsen itse. Käytäntöön kuuluu esimerkiksi, että tutkijat noudattavat tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja, kuten rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta sekä tarkkuutta tutkimustyössä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002.)

9.1 Eettisyys

Tutkijoiden tulee soveltaa tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, arviointi- ja tutkimusmenetelmiä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002.) Kaikkien osallistujien on jäätävä nimettömiksi, elleivät he ole antaneet lupaa sen käytölle. Tutkimustiedon on oltava luottamuksellista, tietoja ei saa luovuttaa ulkopuolisille ja tietoja tulee käyttää vain luvattuun tarkoitukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 131.) Opinnäytetyön tiedonhankinta tapahtui anonyymien palautelomakkeiden avulla. Lomakkeet ja muu palautelomakkeista saatu tietoja sisältävä materiaali tullaan hävittämään NÄYTKÖ-hankkeen päätyttyä asianmukaisella tavalla. Palautelomakkeista saatua tietoa käytetään ainoastaan opinnäytetyön materiaalina. Tutkimusmenetelmänä oli laadullinen menetelmä, koska aineisto oli sanallista ja se analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä.

Tutkimukseen osallistumisen lähtökohta on itsemääräämisoikeus. Osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja siitä tulee olla mahdollisuus

kieltäytyä, mikä tutkijan on turvattava kaikessa tutkimustoiminnassa. Tutkijan on pyrittävä riskien minimointiin tarpeettomien haittojen ja epämukavuuksien osalta tutkimusetiikan mukaisesti. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 177.) Palautelomakkeessa kysyttiin lupa vastauksen käyttämisestä opinnäytetyön materiaalina, mikäli kysymykseen oli vastattu kieltävästi tai siihen ei oltu vastattu lainkaan, vastausta ei käytetty. Opinnäytetyössä ei ole käytetty suoria lainauksia vastauksista, jotta yksittäistä vastaajaa ei voida niistä tunnistaa.

9.2 Luotettavuus

Kvalitatiivisissa eli laadullisissa tutkimuksissa luotettavuuden kriteerejä ovat muun muassa uskottavuus ja siirrettävyys. Uskottavuuden edellytyksenä on aineiston ja tuloksien kuvaus niin selkeästi, että siitä on ymmärrettävissä miten analyysi on tehty. Siirrettävyys edellyttää huolellista osallistujien valinnan ja taustojen selvittämistä, lisäksi aineistojen keruun ja analyysin tarkkaa kuvausta. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 160.) Raportin luotettavuuden arviointi perustuu sen arvioitavuuteen, joka tarkoittaa, että siitä on lukijan mahdollista seurata tutkijan päättelyä ja arvioida sitä (Nieminen 1998, 220). Opinnäytetyössä on pyritty kuvaamaan aineisto ja tulokset niin selkeästi, että siitä olisi ymmärrettävissä kuinka analyysi on tehty. Tutkimusklubeihin osallistuneet opiskelijat ovat sairaanhoidon opiskelijoita ja omaavat täten opinnäytetyön kannalta oleellista tietoa. Aineiston keruu ja analyysi on pyritty kuvaamaan selkeästi, jotta lukija pystyy ymmärtämään tutkimusprosessin ja saadut tulokset.

Usein ajatellaan, että tutkittava on avoin ja rehellinen saadessaan kertoa asiasta vapaasti omin sanoin, mutta asia ei välttämättä ole näin. Tutkittavat voivat jättää olennaisia asioita kertomatta, muunnella totuutta, muistaa väärin tai yrittää miellyttää vastauksillaan, vaikka haastattelu olisikin vapaamuotoinen. (Nieminen 1998, 217.) Palautelomakkeiden vastausten perusteella ei voi olla varma ovatko vastaajat vastanneet kysymyksiin avoimesti ja rehellisesti, ovatko kirjoittaneet kaikki olennaiset asiat tai mahdollisesti liioitelleet tai kaunistelleet asioita.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan persoonallinen näkemys tulee aina esille tuotetussa tulkinnassa. Näin ollen tulkinta ei ole toisessa kontekstissa toistettavissa tai siihen siirrettävissä. Raportin luotettavuuden arviointi perustuu myös sen toistettavuuteen, joka ei tarkoita sitä, että toinen tutkija tulisi samaa aineistoa tutkiessaan samanlaiseen lopputulokseen. Sen sijaan tutkijan raportin tulee vakuuttaa lukija tekemiensä ratkaisujen oikeutuksesta, muodostettujen kategorioiden perusteluista ja tutkimuksen kulun luotettavuudesta. (Nieminen 1998, 215.) Opinnäytetyön aineistoa tulkittaessa ja raporttia kirjoitettaessa pyrittiin siihen, ettei tekijöiden henkilökohtaiset mielipiteet ja käsitykset vaikuta tuloksiin. Tekijät ovat osallistuneet kahteen eri tutkimusklubiin, mikä on muodostanut omat mielipiteet toteutuksesta, mutta niiden huomiotta jättämistä ei koettu vaikeaksi. Toisen tutkijan käsitelessä samaa aineistoa hän ei päätyisi täysin samoihin tuloksiin, koska toinen tutkija saattaisi jaotella aineiston eri tavalla.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan todeta, että tutkimusklubeissa oli sekä hyviä asioita että kehittämiskohteita. Hyvinä asioina esiin nousi erityisesti ammatillinen vuorovaikutus, tutkimuksen hakuun, käsittelyyn ja esittämiseen liittyvien taitojen kehittyminen ja teorian tiedon lisääntyminen. Kehittämiskohteista esiin nousi erityisesti toteutus ja käytännön järjestelyt, hoitajien osallistuminen ja vuorovaikutus, aiheet ja töiden laajuus sekä soveltuvuus kursseihin ja ajankohta muihin opintoihin.

Opinnäytetyöstä saatua tietoa voidaan hyödyntää NÄYTKÖ -toimintamallin kehittämiseen. Lisäksi näyttöön perustuvan hoitotyön opetusta voidaan kehittää opinnäytetyön tulosten ja lisätutkimusten avulla paremmaksi tai se voi toimia pohjana vastaavien opetusmenetelmien luomiselle. Yleistettävien tutkimustuloksien saamiseksi NÄYTKÖ-toimintamallista tulisi tutkimuksia tehdä pidemmällä aikavälillä tutkimuksien tuloksia toisiinsa verttaillen.

LÄHTEET

- Elomaa, L. 2003. Tutkimustiedon käyttö ja sen edellytykset hoitotyössä. *Tutkiva hoitotyö* 2/2003, 4-9.
- Hannes, K.; Vandermissen, J.; De Blaeser, L.; Peeters, G.; Goedhuys, J. & Aertgeerts, B. 2007. Barriers to evidence-based nursing: a focus group study. *Journal of Advanced Nursing* 2/2007, 162-171.
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Häggman-Laitila, A. 2009. Näyttöön perustuvaa hoitotyötä edistävät tekijät-systemoitu katsaus hoitotyöntekijöiden käsityksiin. *Tutkiva hoitotyö* 2/2009, 4-12.
- Juvala, V.; Kajavalta, U. & Korhonen T. 2011. NÄYTKÖ-toimintamalli – opiskelijoiden kokemuksia toimintamallin pilotointivaiheesta. *Opinnäytetyö*. Hoitotyön koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. *Tutkimus hoitotieteessä*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Kleinpell, R. 2002. Rediscovering the Value of the Journal Club. *American Journal of Critical Care* 5/2002, 411-414.
- Kylmä, J.; Pelkonen, M. & Hakulinen, T. 2004. Laadullinen tutkimus ja näyttöön perustuva hoitotyö. *Hoitotiede* 6/2004, 250-257.
- Laaksonen, C.; Palta, H.; von Schantz, M.; Ylönen, M. & Soini, T. 2011a. NÄYTKÖ -process – Toward nursing students' and professionals' shared learning. *CARPE –conference, Utrecht, the Netherlands, 11/2011*. Oral presentation.
- Laaksonen, C.; Palta, H.; von Schantz, M.; Soini, T. & Ylönen, M. 2011b. NÄYTKÖ – näyttöön perustuvan hoitotyön edistäminen. *Sairaanhoitaja* 11/2011, 54-56.
- Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, S. & Nikkonon, M. (toim.) *Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä*. Helsinki: WSOY, 21-43.
- Lauri, S. & Elomaa, L. 1999. *Hoitotieteen perusteet*. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.
- Leino-Kilpi, H. & Lauri, S. 2003. Näyttöön perustuvan hoitotyön lähtökohdat. Teoksessa Lauri, S. (toim.) *Näyttöön perustuva hoitotyö*. Helsinki: WSOY, 7-20.
- Luby, M.; Riley, J. & Towne, G. 2006. *Nursing Research Journal Clubs: Bridging the Gap Between Practice and Research*. *Medsurg Nursing* 2/2006, 100-102.
- Melender, H. & Häggman-Laitila, A. 2009. Näyttöön perustuvan toiminnan oppiminen hoitotyön koulutuksessa: katsaus koulutusinterventioiden vaikuttavuuteen. *Tutkiva hoitotyö* 4/2009, 34-41.
- Minkkinen, V. 2010. Tutkimustiedon oppiminen ja sen käyttö hoitotyössä. *Tutkimusklubi interventiona hoitotyön opiskelijoiden näkökulmasta*. *Opinnäytetyö*. Hoitotyön koulutusohjelma. Helsinki: Metropolia ammattikorkeakoulu.
- Nieminen, H. 1998. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. (toim.) *Hoitotieteen tutkimusmetodiikka*. Helsinki: WSOY, 215-221.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2009. Johtamisella vaikuttavuutta ja vetovoimaa hoitotyöhön. Toimintaohjelma 2009-2011. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2009:18. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

St. Pierre, J. 2005. Changing Nursing Practice Through a Nursing Journal Club. *MEDSURG Nursing* 6/2005, 390-392.

Tilastokeskus 2011. Opiskelija. Viitattu 19.10.2011 <http://www.stat.fi/meta/kas/opiskelijat.html>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002. Hyvä tieteellinen käytäntö –ohje 2002. Viitattu 21.10.2011 http://www.tenk.fi/hyva_tieteellinen_kaytanto/kaytanto.html.

Valente, S. 2003. Creative Way to Improve Practice – The Research Journal Club. *Home Healthcare Nurse* 4/2003, 271-274.

Vehviläinen-Julkunen, K. & Paunonen, M. 1998. Hoitotieteellisen tutkimuksen tarkoitus ja merkitys. Teoksessa Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. (toim.) *Hoitotieteen tutkimusmetodiikka*. Helsinki: WSOY, 14-25.

Palaute Tutkimusklubi NÄYTKÖ**opiskelijapalaute**

Tutkimusklubin aihe: _____

Rengasta kokemustasi vastaava vaihtoehto

1. Tukiko Tutkimusklubi hyvin tutkimustiedon hakutaitojasi?	Kyllä	Ei
2. Tukiko Tutkimusklubi tutkimustiedon käsittelytaitojasi?	Kyllä	Ei
3. Tukiko Tutkimusklubi tutkimustiedon esittämistaitojasi (taito raportoida kirjallisesti ja/tai suullisesti)?	Kyllä	Ei
4. Oliko Tutkimusklubi mielestäsi	a) erittäin hyödyllinen b) melko hyödyllinen c) melko hyödytön d) hyödytön	
5. Voisiko Tutkimusklubia hyödyntää myös muissa opintojaksoissa?	Kyllä	Ei
6. Jos kyllä niin missä _____		
7. Jos ei, niin miksei? _____		
8. Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli ? _____ _____		
9. Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli? _____ _____		
10. Vapaat kommentit _____ _____ _____		

Turun Ammattikorkeakoulun opiskelijat tekevät tutkimusklubitoiminnasta opinnäytetöitä. Toivomme että annat luvan käyttää antamaasi palautetta opinnäytetyön aineistona. Aineisto käsitellään luottamuksellisesti eikä yksittäisten vastaajien palautteita voida raporteista tunnistaa.

Palautetta saa käyttää opinnäytetyön aineistona	Kyllä	Ei
---	-------	----

Kiitos arvokkaasta palautteestasi!

Mitä hyviä asioita tutkimusklubissa oli? (Vastausesimerkkejä)

1. AMMATILLINEN VUOROVAIKUTUS (n=41 31,3%)

Keskustelu hoitotyöntekijöiden kanssa
Hoitotyöntekijöiden kokemusten ja mielipiteiden kuuleminen
Hoitajien aktiivisuus
Hoitajille välittyi uutta tietoa

2. TUTKIMUKSEN HAKUUN, KÄSITTELYYN JA ESITTÄMISEEN LIITTYVIEN TAITOJEN KEHITTYMINEN (n=37 28,2%)

TUTKIMUKSEN HAKU

Tiedonhaun oppiminen
Tiedonhaun kertaaminen

TUTKIMUKSEN KÄSITTELY

Tutkimuksen lukutaitojen kehittyminen
Tutkimustulosten pohdinta käytännön kannalta

ESIINTYMINEN

Esiintymistaitojen kehittyminen

3. TOTEUTUSTAPA (n=32 24,4%)

Hyvä toteutustapa
Käytännönläheisyys

4. TEORATIEDON LISÄÄNTYMINEN (n=25 19,1%)

Uuden tiedon saaminen
Omasta aiheesta oppiminen
Tiedon syventyminen

5. OPPIMISTA EDISTÄVÄT TEKIJÄT (n=24 18,3%)

Mielenkiintoiset aiheet ja tutkimukset
Aiheeseen syventyminen

Mitä kehittämiskohteita tutkimusklubissa oli? (Vastausesimerkkejä)

1. TOTEUTUS JA KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT (n=51 38,9%)

Toteutus ei tue oppimista

Enemmän aikaa tutkimusklubitilaisuuksiin

2. AIHEET, LAAJUUS JA KUORMITTAVUUS (n=45 34,4%)

AIHEET

Aiheista tulisi löytyä tutkimustietoa

Aiheiden valinta niin, että opiskelijat ja hoitajat hyötyvät

Opiskelija saisi vaikuttaa aiheisiin

LAAJUUS

Tutkimusten määrä voisi vähentää

Työt voisivat olla lyhyempiä

KUORMITTAVUUS

Suuri työmäärä

Vie paljon aikaa

3. HOITAJIEN OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS (n=45 34,4%)

Enemmän hoitotyöntekijöitä tutkimusklubitilaisuuksiin

Paikalla usein vain muutama kuuntelija

Enemmän keskustelua

4. SOVELTUVUUS KURSSEIHIN JA AJANKOHTA MUIHIN OPINTOIHIN (n=24 18,3%)

Tutkimusklubeja liian monessa kurssissa

Ei sovellu syventäviin opintoihin

Sopisi paremmin opintojen alkuun

5. OPPIMISEEN VAIKUTTAVAT MUUT TEKIJÄT (n=16 12,2%)

Olisi hyvä kuulla muiden esitelmiä

Lisää luentoja

Oppimisen jääminen vähälle

6. OHJEISTUS (n=9 6,9%)

Ohjeistus kurssista paremmaksi

Tiedottaminen käytäntöön paremmaksi